

KLIMAAT STRATEGIE

2026-2030

CHU | UVC
BRUGMANN

INHOUD

01	Inleiding	3
02	CO2-voetafdruk	8
03	Ambitie	17
04	Actieplan	20
05	Succesfactoren	30

01

INLEIDING

Zorgen, vandaag en voor morgen

Al meer dan een eeuw is het UVC Brugmann gebouwd op een diepe overtuiging: een openbaar ziekenhuis moet ten dienste staan van iedereen, zonder uitzondering. Die overtuiging dragen wij elke dag uit in onze zorgverlening, in ons universitair engagement en in onze verankering in het hart van Brussel. Vandaag verplicht ze ons om verder te gaan.

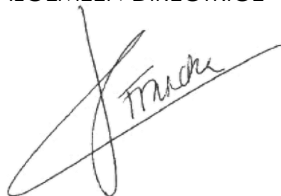
De wereld verandert. De milieu-uitdagingen die wij doormaken staan niet los van onze opdracht, ze vormen er het natuurlijke verlengstuk van. Een ziekenhuis dat mensen verzorgt, kan niet negeren wat hun gezondheid aan de bron aantast. Een ziekenhuis met visie kan niet aan de zijlijn blijven staan bij de ecologische transformatie die onze tijd vereist.

Daarom hebben wij er, in het kader van ons **strategisch plan BeBrugmann2030**, voor gekozen om van **ecologische duurzaamheid een sterk institutioneel engagement te maken**. Niet als een verplichting, maar als een uiting van onze waarden: competentie, welwillendheid, samenwerking, engagement en openheid voor verandering. Onze klimaatstrategie weerspiegelt wie wij zijn en wie wij willen worden.

Deze eerste editie van onze klimaatstrategie is een uitnodiging om die ambitie te delen. Ze richt zich tot onze teams, onze patiënten, onze partners en de hele samenleving. Laten wij samen van het UVC Brugmann een voorbeeld maken van een verantwoord, performant en resoluut toekomstgericht openbaar ziekenhuis.

Caroline Franckx

ALGEMEEN DIRECTRICE

Léna Guilbert

DIRECTRICE STRATEGIE & TRANSFORMATIE

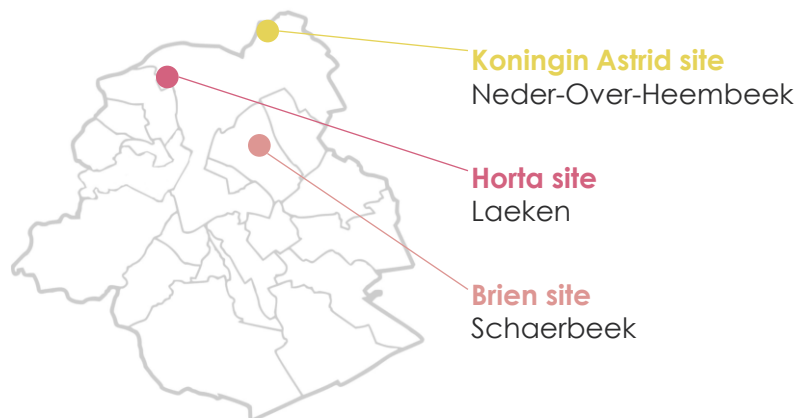

OVER HET UVC BRUGMANN

Het UVC Brugmann, dat in 1923 werd geopend, kijkt terug op meer dan een eeuw medische en menselijke geschiedenis. De oorspronkelijke campus heeft **een unieke paviljoenstructuur** in een park van 18 hectare, **een voor die tijd revolutionair ontwerp**, dat de menselijke dimensie centraal stelt in de ziekenhuisarchitectuur.

Vandaag is het UVC Brugmann een **algemeen openbaar ziekenhuis** dat toebehoort aan de Stad Brussel, de gemeente Schaarbeek en hun respectieve OCMW's. Verbonden met de twee Brusselse geneeskundefaculiteiten, de ULB en de VUB, en lid van het **ziekenhuisnetwerk IRIS**, maakt het volwaardig deel uit van het universitaire en medische landschap van de hoofdstad.

Met zijn **drie complementaire ziekenhuissites** en zijn **849 erkende bedden** vormt het een van de grootste ziekenhuisstructuren van het **Brussels Hoofdstedelijk Gewest**.

ACTIVITEIT GEGEVENS (2024)

3

ziekenhuissites

328.953

medische consultaties

849

bedden

74.445

bezoeken aan de
spoeddienst

2.589

VTE

22.976

opnames

166.000

m²

11.254

ingrepen

2.736

bevallingen

DUURZAME ONTWIKKELING

Duurzame ontwikkeling wordt gedefinieerd als „een ontwikkeling die voorziet in de behoeften van het heden zonder de mogelijkheid van toekomstige generaties om in hun eigen behoeften te voorzien in het gedrang te brengen". Deze visie kreeg vorm rond de **17 Sustainable Development Goals (SDG's)** die de Verenigde Naties in 2015 hebben aangenomen. Ze vormen een **koers richting 2030** om te komen tot een **betere en duurzamere toekomst** voor iedereen. Ze beantwoorden aan de mondiale uitdagingen op het vlak van armoede, ongelijkheid, klimaat, milieuaantasting, welvaart, vrede en rechtvaardigheid.

Het UVC Brugmann integreert de principes van duurzame ontwikkeling in zijn beslissingen en acties. Dit document spitst zich in het bijzonder toe op onze bijdrage aan **SDG 13** en de **vermindering van onze broeikasgasemissies**.

ONZE POSITIONERING

De **klimaatverandering** vormt een **grote bedreiging voor de wereldgezondheid**. In België schetst de [klimaatrisicobeoordeling](#) van het CERAC een concreet beeld: hittegolven, de opkomst van nieuwe ziekten, verslechtering van de luchtkwaliteit, toename van pollen en achteruitgang van de geestelijke gezondheid zullen een toenemende druk leggen op onze zorgsystemen. Zelfs in de meest optimistische scenario's zou België jaarlijks meer dan 1.000 bijkomende overlijdens kunnen tellen door de toenemende hittestress.

Het ziekenhuis bekleedt een bijzondere positie tegenover deze uitdagingen: het staat zowel in de eerste lijn om de gevolgen op te vangen, als onder de actoren die eraan bijdragen. Het rapport [Operation Zero](#) van de FOD illustreert dit duidelijk: de **gezondheidssector** stoot bijna 9.901 kiloton CO₂ per jaar uit, oftewel ongeveer **5% van de nationale emissies**. De decarbonisatie van het zorgsysteem dringt zich dan ook op als een onontbeerlijke uitdaging van de ecologische transitie.

Zich bewust van zijn **verantwoordelijkheid** in dit opzicht heeft het UVC Brugmann ervoor gekozen om de ecologische transitie als strategische doelstelling op te nemen in zijn strategisch plan BeBrugmann2030.

Binnen dit kader is onze **klimaatstrategie 2030** ontstaan. Die steunt op een gestructureerde decarbonisatieaanpak, gebaseerd op een analyse van onze **CO₂-voetafdruk**. Wij richten onze inspanningen op de **acties** met de grootste impact om onze milieu-impact te verminderen.

02

CO₂- VOETAFDRIJF

HET VERTREKPUNT

Ons vertrekpunt kennen is essentieel om een geloofwaardig en ambitieus reductietraject uit te stippelen. Daarom heeft het UVC Brugmann in 2024 voor het eerst de **totale CO₂-voetafdruk van zijn activiteiten** gemeten, op basis van de gegevens van het **jaar 2023**, dat ons referentiejaar vormt.

De berekening volgt de **methodologie van het GHG Protocol**, het internationale referentiekader voor het meten van broeikasgasemissies (BKG). Deze emissies worden in drie categorieën ingedeeld:

- **Scope 1** : directe emissies uit onze eigen activiteiten (verwarming van gebouwen, wagenpark, anesthesiegassen, lekken van koelmiddelen, enz.);
- **Scope 2** : indirecte emissies verbonden aan de productie van de aangekochte en verbruikte energie;
- **Scope 3** : overige indirecte emissies die voortvloeien uit onze activiteit (aankoop van geneesmiddelen en materiaal, verplaatsingen van patiënten en medewerkers, afvalbeheer, enz.).

Onze totale CO₂-voetafdruk voor 2023 wordt geraamd op **86.343 ton CO₂-equivalent (tCO₂e)**, oftewel het equivalent van de jaarlijkse emissies van 8.732 Brusselaars. Deze diagnose laat ons toe om onze emissies over onze volledige waardeketen te kwantificeren, de belangrijkste emissieposten te identificeren en actiepistes met grote impact af te bakenen.

33.350
kgCO₂e
/ VTE

124
kgCO₂e
/ patiënt

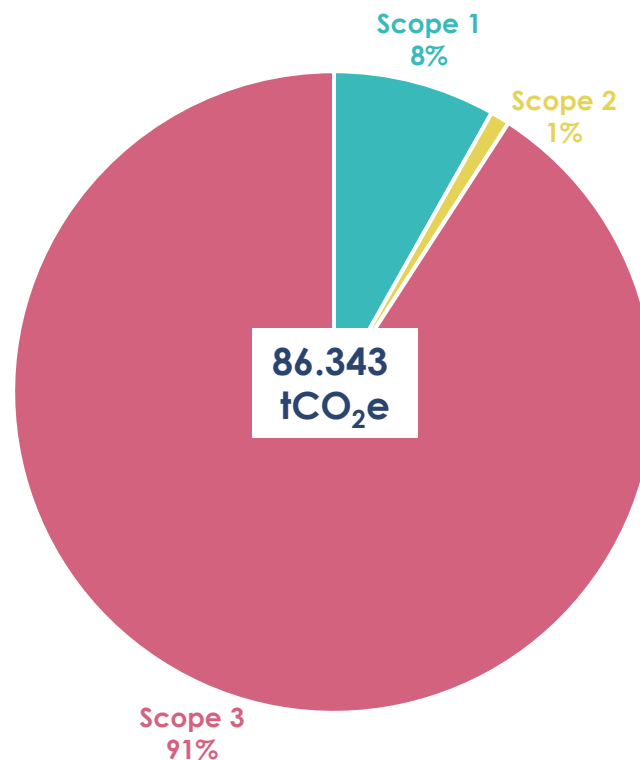

303
kgCO₂e
/ bed / dag

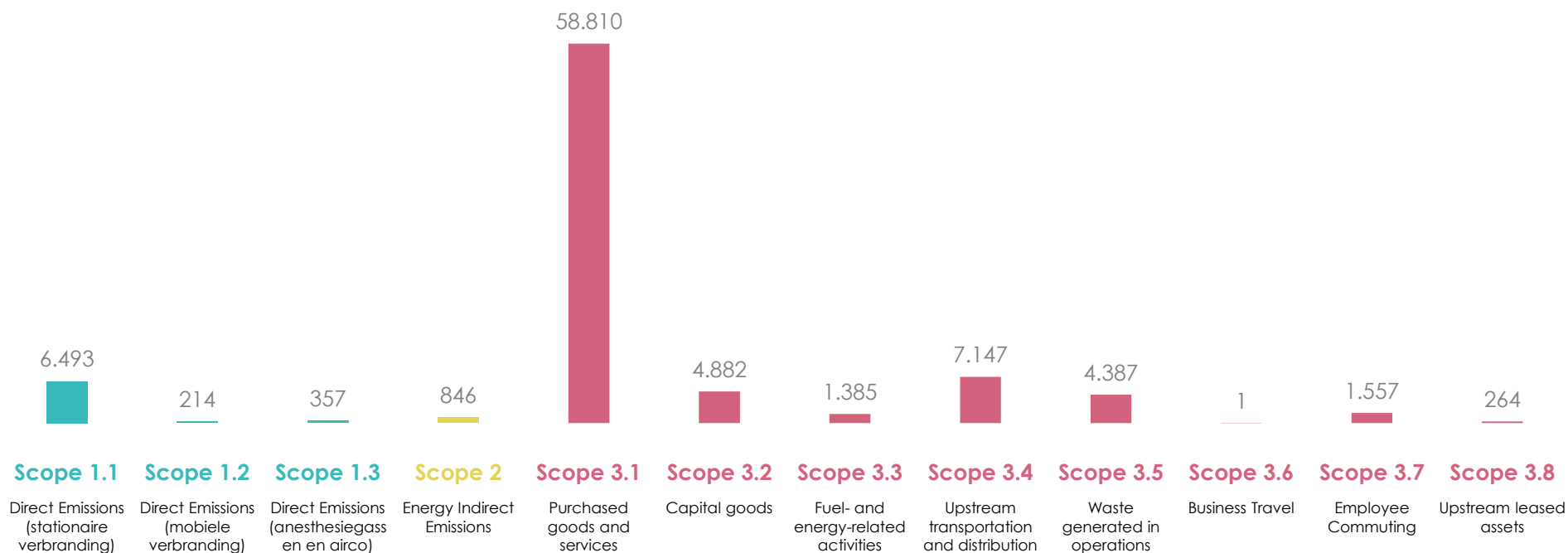
546
kgCO₂e
/ m²

BKG-emissies in 2023 [tCO₂e]

RESULTATEN VAN DE CO2-VOETAFDRIJK VOLGENS HET GHG PROTOCOL

BKG-emissies in 2023 per categorie van het GHG Protocol [tCO₂e]

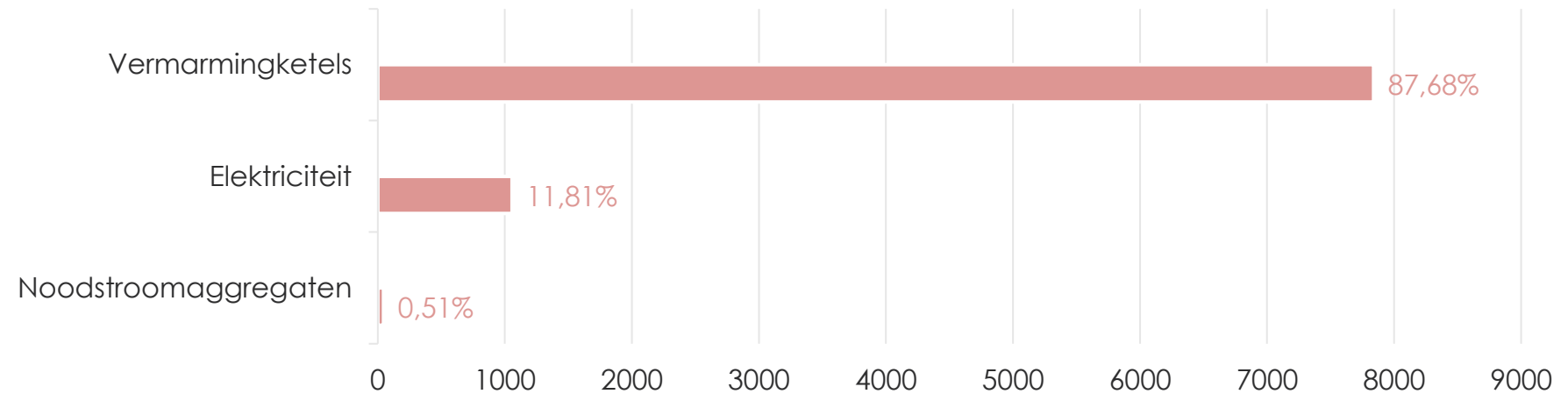

FOCUS OP ENERGIE

Verdeling van de BKG-emissies door energie [tCO₂e]

Totale emissies

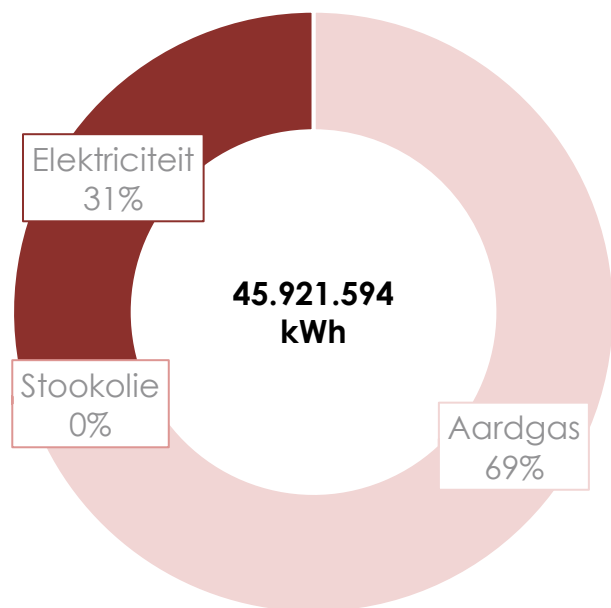
8.940 tCO₂e

FOCUS OP ENERGIE | *Verbruiksbronnen*

Energieverbruik in 2023 [kWh]

	45.921.594
Aardgas	31.489.535
Stookolie	14.274
Elektriciteit	14.280.204

Bronnen van elektriciteit [kWh]

	14.280.204
Productie via warmtekrachtkoppeling	7.585.177
Aankoop (onbekende oorsprong)	6.265.273
Productie via PV-panelen	429.754

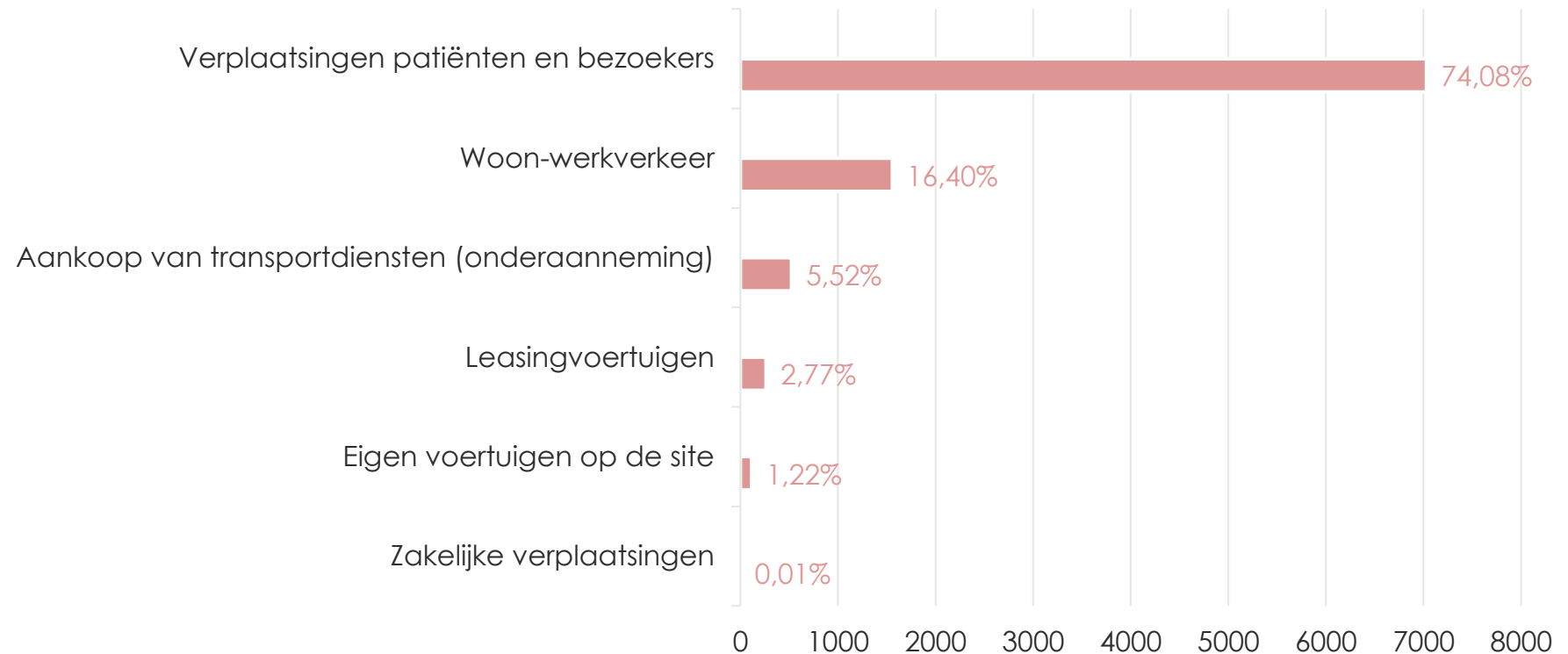
Onze fotovoltaïsche panelen dekten **3%** van ons elektriciteitsverbruik in 2023

FOCUS OP MOBILITEIT

Verdeling van de BKG-emissies door mobiliteit [tCO₂e]

Totale emissies

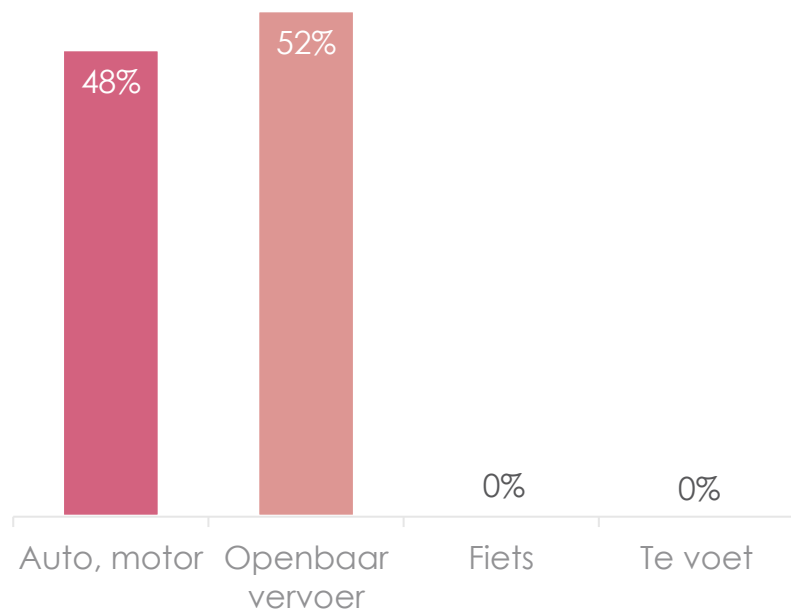
9.491 tCO₂e

FOCUS OP MOBILITEIT | *Patiënten en bezoekers*

Bedrijfsvervoerplan (2020)

Patiënten en bezoekers

2.941.739

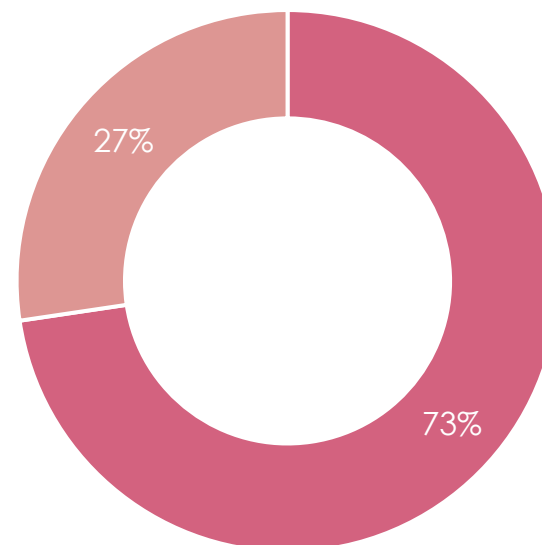
Gemiddelde afstand

18,1 km

Impact van de verplaatsingen [tCO₂e]

Totale emissies

7.031 tCO₂e

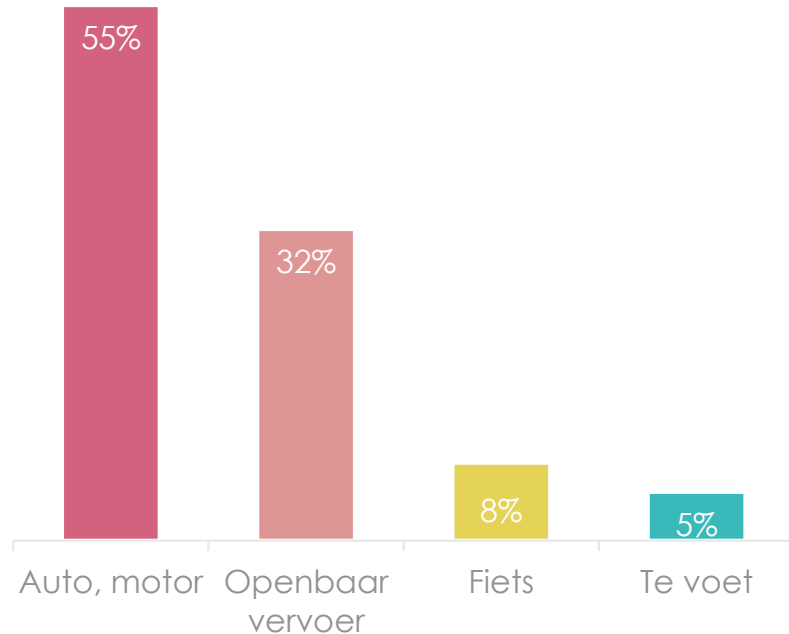

■ Auto, motor

■ Openbaar vervoer

FOCUS OP MOBILITEIT | *Woon-werkverkeer*

Bedrijfsvervoerplan (2020)

Medewerkers

2.400 VTE

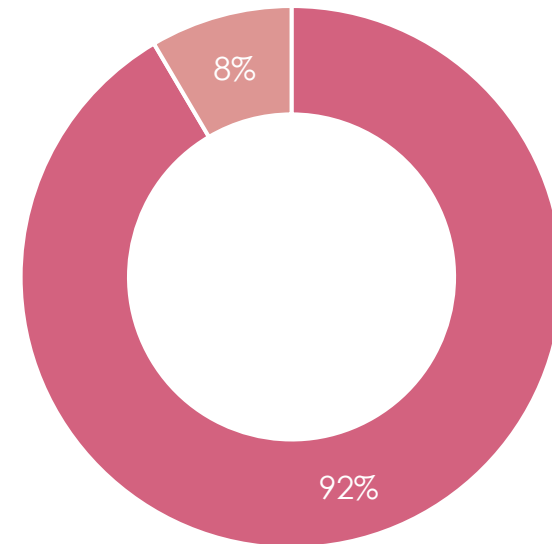
Gemiddelde afstand

15,6 km / dag

Impact van het woon-werkverkeer [tCO₂e]

Totale emissies

1.556 tCO₂e

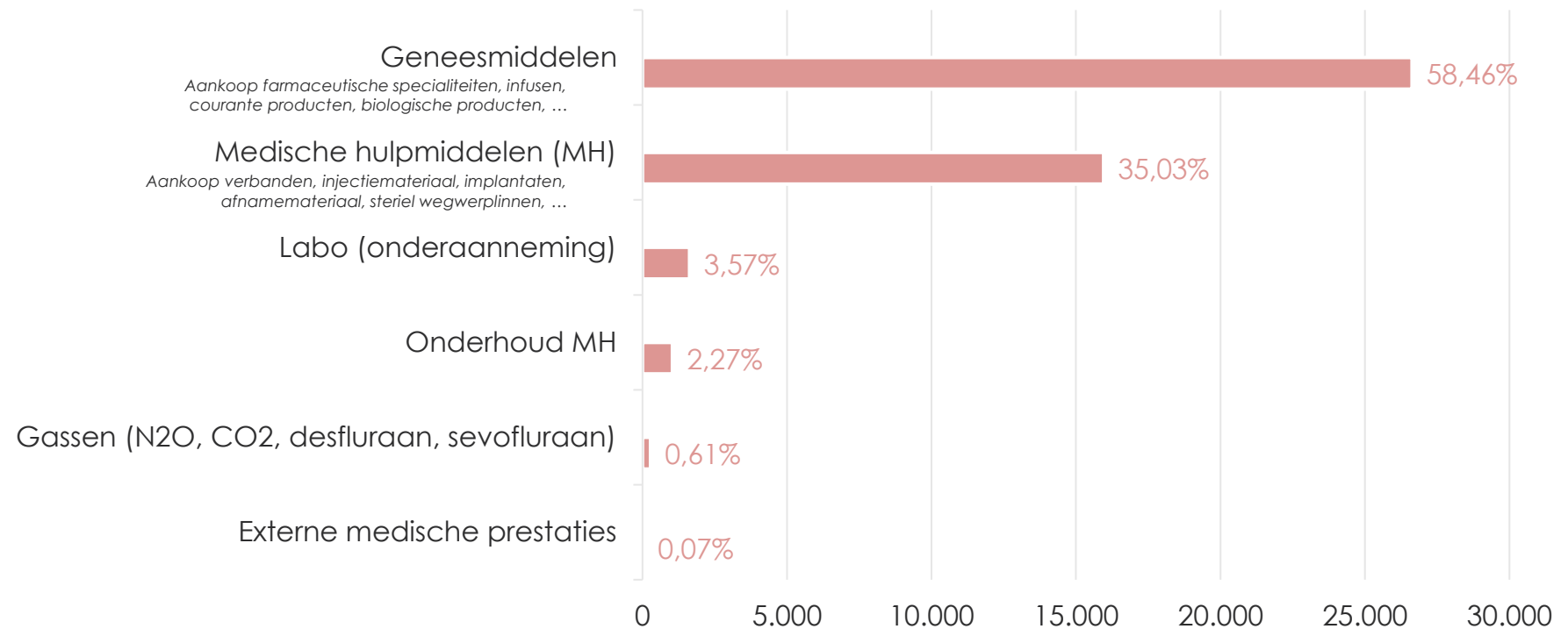
■ Auto, motor ■ Openbaar vervoer

FOCUS OP DE ZORG

Verdeling van de BKG-emissies door de zorg [tCO₂e]

Totale emissies

45.557 tCO₂e

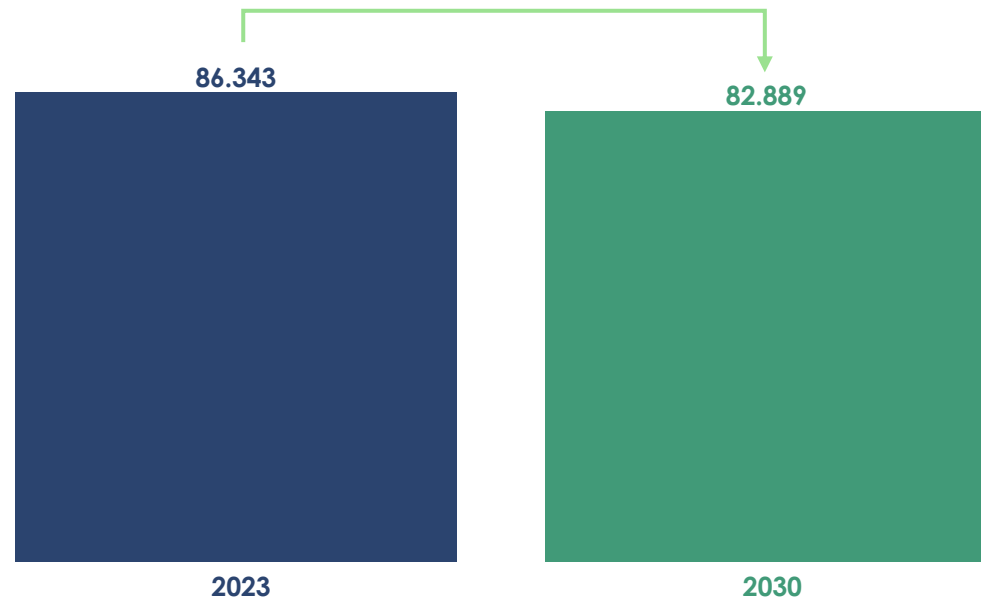
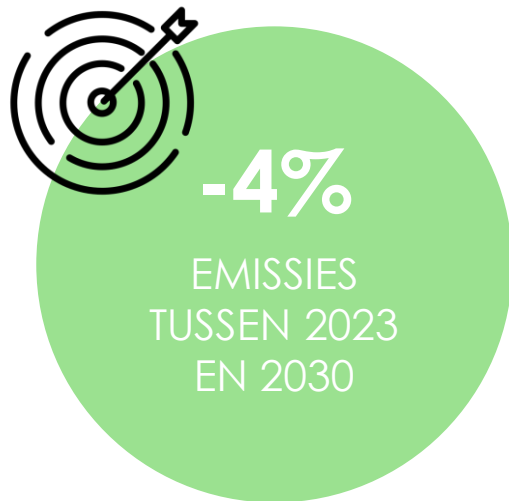
03

AMBITIE

ONZE REDUCTIEDOELSTELLING

Wij streven naar een **vermindering van onze totale BKG-emissies met 4% tegen 2030** ten opzichte van ons referentiejaar 2023, waarin wij onze CO₂-voetafdruk voor het eerst hebben gemeten.

Globale doelstelling 2030

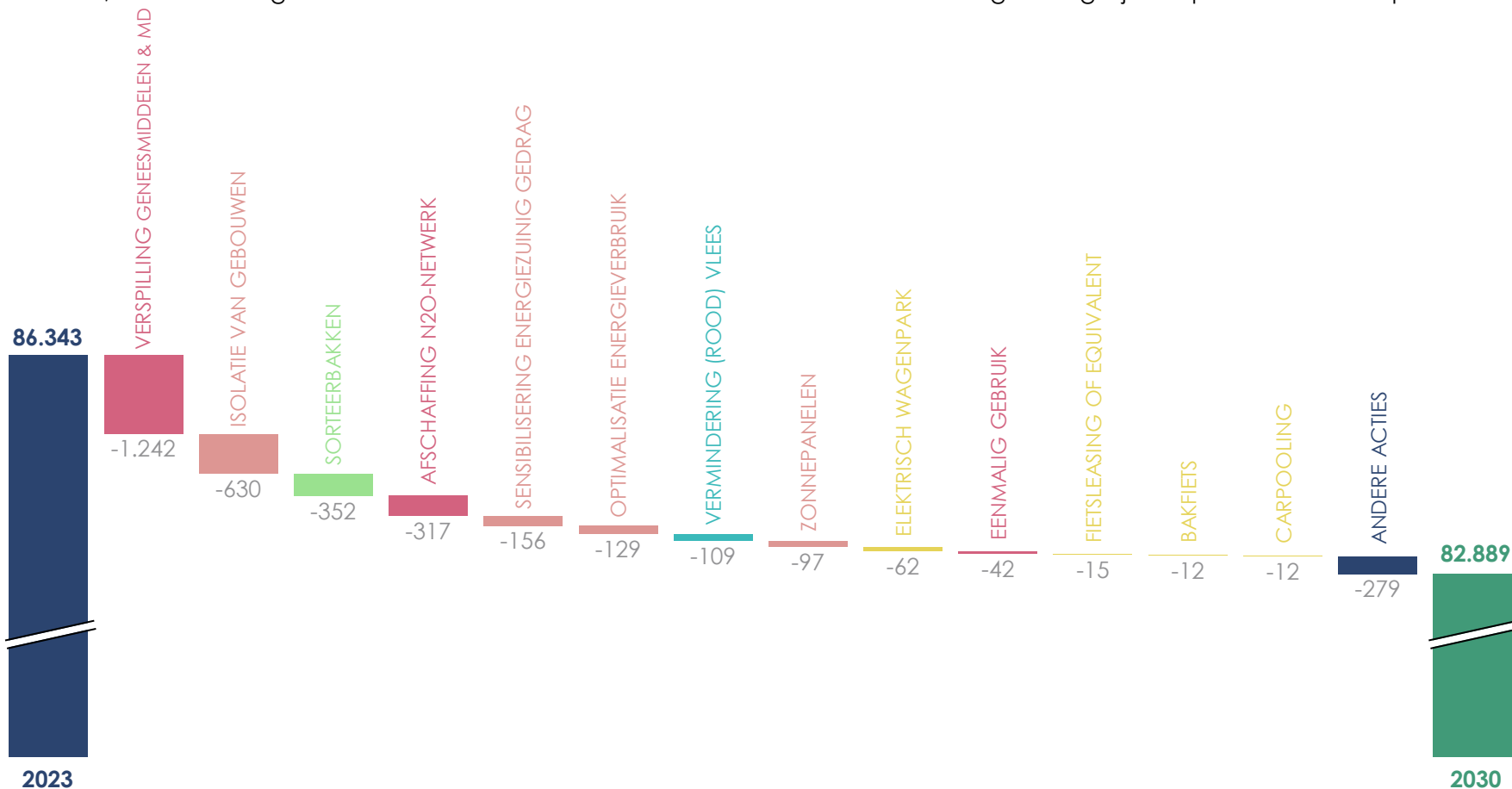

Doelstellingen per scope

	EMISSIONS 2023 (REFERENTIE)	EMISSIONS 2030 (DOEL)	REDUCTIE DOELSTELLING	ABSOLUTE REDUCTIE
Totale BKG-emissies (tCO₂e)	86.343	82.889	-4%	-3.454 tCO₂
• Scope 1 & 2	7.910	6.519	-17,6%	-1.391 tCO ₂
• Scope 3	78.433	76.371	-2,6%	-2.062 tCO ₂

ONS ACTIEPLAN MAAKT HET MOGELIJK DEZE DOELSTELLING TE BEREIKEN

Om de haalbaarheid van onze doelstelling te toetsen, hebben wij het reductiepotentieel van 13 acties uit ons [actieplan](#) gekwantificeerd. Samen vertegenwoordigen ze een gecumuleerd potentieel van **3.175 tCO₂**, oftewel 3,7% van de beoogde 4%. De resterende 0,3% (279 tCO₂) zal steunen op de talrijke andere acties van het plan. Deze modellering berust op hypothesen en scenario's, maar bevestigt dat onze ambitie haalbaar is en laat toe de acties onderling te vergelijken op het vlak van impact.

04

ACTIEPLAN

METHODOLOGIE

De uitwerking van het actieplan verliep in verschillende opeenvolgende stappen.

Stappen

PRIORITAIRE PIJLERS

Om onze doelstelling te bereiken, hebben wij de **hefbomen** geïdentificeerd die het meest relevant zijn om onze BKG-emissies te verminderen.

Daarvoor hebben wij ons gebaseerd op verschillende aanvullende bronnen:

- De **goede praktijken** van andere ziekenhuizen in België en het buitenland
- **Referentierapporten** zoals die van Health Care Without Harm, de FOD of The Shift Project
- De belangrijkste emissieposten volgens onze **koolstofvoetafdruk**

Onze 6 prioritaire pijlers

ZORG

GEBOUWEN

MOBILITEIT

VOEDING

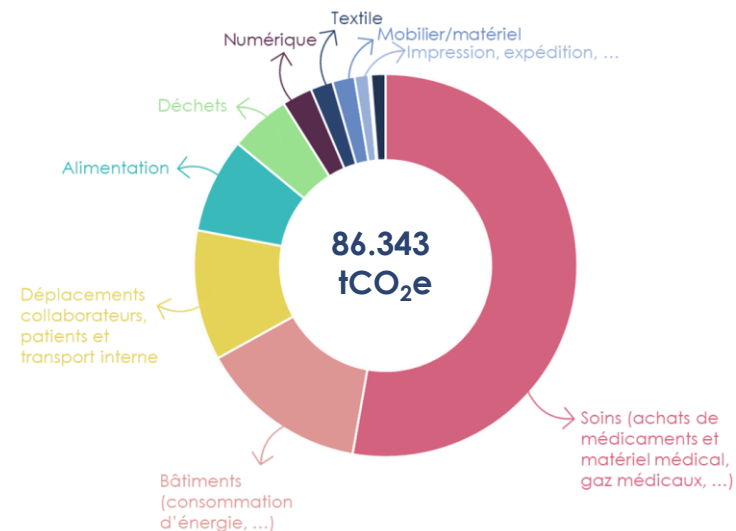

AFVAL

DIGITAAL &
NIET-MEDISCHE
AANKOPEN

Belangrijkste emissieposten

ZORG

DOELSTELLING	Het gebruik van anesthesiegassen met een grote klimaatimpact verminderen	Het gebruik van medisch wegwerpmateriaal verminderen	Duurzame keuzes van geneesmiddelen en medische hulpmiddelen aanmoedigen	De verspilling van geneesmiddelen en medische hulpmiddelen verminderen
GEPRIORITEERDE ACTIES	❑ Het centrale N₂O-netwerk afschaffen (GWP⁽¹⁾: 273) om de lekken eigen aan de leidingen weg te werken ❑ Desfluraan (GWP: 2.540) vervangen door sevofluraan (GWP: 130)	❑ Het verbruik van wegwerpmateriaal optimaliseren, inclusief het herzien van de inhoud van de custom packs om verspilde componenten te identificeren ❑ Wegwerphulpmiddelen identificeren waarvoor de overstap naar herbruikbaar relevant is en een milieuvoordeel oplevert	❑ De orale toediening van geneesmiddelen kiezen als de biobeschikbaarheid gelijkwaardig is ❑ Duurzamere materialen bevorderen (glazen zuigflessen, ...) ❑ Duurzaamheidscriteria opnemen in de overheidsopdrachten	❑ De referenties van de apotheek standaardiseren en beperken ❑ De farmaceutische validatie van geneesmiddelen versterken (dosering, duur, ...) ❑ Het beheer van bestellingen / voorraden optimaliseren
INDICATOREN	• Jaarlijks aangekocht volume N₂O • Jaarlijks aangekocht volume desfluraan	• Aantal categorieën hulpmiddelen overgeschakeld naar herbruikbaar • Jaarlijks verbruikt volume wegwerpmateriaal	• Aantal overheidsopdrachten met een milieucriterium	• Aantal teruggestuurde/verspilde geneesmiddelen • Aantal referenties in de apotheek

⁽¹⁾ Global Warming Potential: meet hoeveel keer een gas de atmosfeer opwarmt ten opzichte van CO₂ over 100 jaar, waarbij CO₂ als referentie geldt met een GWP van 1. Een GWP van 273 betekent dat 1 kg van dit gas hetzelfde klimaatteffect heeft als 273 kg CO₂.

GEBOUWEN

DOELSTELLING	Het energieverbruik verminderen	De regeling van de verwarming optimaliseren	Duurzame bouw en renovaties bevorderen	De productie van hernieuwbare energie verhogen
GEPRIORETERDE ACTIES	❑ De teams sensibiliseren rond energiezuinig gedrag (verwarming, verlichting, toestellen) ❑ Het energieverbruik in het OK verminderen (ventilatie, verlichting) ❑ Detectoren / timers installeren op de verlichting ❑ Het uitschakelen van bepaalde toestellen automatiseren	❑ De centrale verwarmingsregeling per zone optimaliseren (temperatuurcurves, uurprogrammering, afstelling van thermostaten, ...)	❑ De technische teams en projectverantwoordelijk en opleiden in de principes van duurzaam bouwen en renoveren ❑ De gebouwen verder isoleren (daken, gevels) en verouderde ramen vervangen om warmteverlies te beperken	❑ Het aantal fotovoltaïsche zonnepanelen op de gebouwen verhogen en andere bronnen van energieproductie verkennen
INDICATOREN	• Jaarlijks energieverbruik • Aardgasverbruik • Elektriciteitsverbruik	• Aardgasverbruik	• Aantal renovatieprojecten met duurzaamheidscriteria	• Productie van hernieuwbare elektriciteit op de campussen

MOBILITEIT

DOELSTELLING

De medewerkers ondersteunen in hun overstap naar zachte mobiliteit

De milieu-impact van professionele verplaatsingen verminderen

De impact van de verplaatsingen van patiënten, bezoekers en leveranciers beperken

GEPRIORITEERDE ACTIES

- ☐ Een carpoolsysteem ter beschikking stellen
- ☐ De aankoop en/of het onderhoud van fietsen financieel ondersteunen (fietsleasing of andere)
- ☐ Voorzieningen voor fietsers ter beschikking stellen (beveiligde parkeerplaatsen, kleedkamers, douches, herstelpunt, ...)

- ☐ Een zakelijk reisbeleid invoeren dat alternatieven voor het vliegtuig verkiest
- ☐ Een deel van het interne transport per fiets of bakfiets doen
- ☐ Het volledige wagenpark elektrificeren
- ☐ Meer elektrische laadpunten op de campussen plaatsen

- ☐ Patiënten, bezoekers en leveranciers informeren en oriënteren naar bereikbaarheidsopties via zachte mobiliteit

INDICATOREN

- Aandeel medewerkers dat zich verplaatst
- met de auto
  - met het openbaar vervoer
  - met de fiets of te voet

- Aandeel elektrische voertuigen
- Aantal laadpunten

- Aantal communicaties / sensibiliseringen

VOEDING

DOELSTELLING	Voedingsmiddelen met een grote milieuvoetafdruk verminderen	Voedselverspilling verminderen	Het afval verbonden aan voeding verminderen	Voedseloverschotten valoriseren
GEPRIORITEERDE ACTIES	❑ De hoeveelheid geserveerd (rood) vlees verminderen (rund: 28 CO₂e/kg⁽¹⁾; kip: 5 CO₂e/kg) ❑ Het aandeel vegetarische maaltijden verhogen ❑ Lokale en seizoensgebonden producten verkiezen	❑ De organisatie van de maaltijdbladen aanpassen aan de behoeften van de patiënt, bijvoorbeeld door, in de diensten waar de gezondheidstoestand van de patiënten en de organisatie het toelaten, de buffetkar of de keuze tussen meerdere gerechten in te voeren	❑ Plastic wegwerpflessen afschaffen ❑ Wegwerpservies en -kruidenrijen verminderen ten voordele van herbruikbare oplossingen (tijdens evenementen en voor de dagelijkse maaltijden voor patiënten / medewerkers)	❑ Oplossingen onderzoeken om niet-geserveerde voedseloverschotten te kunnen herverdelen ❑ Organisch afval composteren (of richten naar biomethanisatie)
INDICATOREN	• Maandelijks verbruik van rood vlees per patiënt • Aandeel vegetarische maaltijden	• Aantal diensten waar de maaltijdorganisatie werd aangepast • Aantal betrokken patiënten	• Jaarlijks aantal plastic flessen	• Volumes organisch afval

⁽¹⁾ CO₂-equivalent: meeteenheid, gecreëerd door het IPCC, om de uitstoot van broeikasgassen te vergelijken op basis van hun aardopwarmingsvermogen (GWP).

AFVAL

DOELSTELLING

Afval aan de bron voorkomen

De sortering en recyclage verbeteren

De sorteerstromen uitbreiden

GEPRIORITEERDE ACTIES

- ☐ Aankopen van materiaal met minimale verpakking verkiezen
- ☐ Herbruikbare of recycleerbare producten bevorderen

- ☐ De individuele vuilnisbakken weghalen
- ☐ De sortereilanden verder uitrollen, ook in de zalen van het operatiekwartier
- ☐ Het volledige personeel sensibiliseren rond goede sorteerpraktijken en de opleiding van de schoonmaakteams versterken

- ☐ De sorteerstroom voor glas optimaliseren
- ☐ De selectieve inzameling van specifieke medische producten organiseren (infuuszakken, dialysemateriaal, ...)

INDICATOREN

- Jaarlijks afvalvolume

- Aantal sorteerstations
- Volume papier-/kartonafval & PMD
- Volume medisch afval

- Aantal sorteerstromen

DIGITAAL & NIET-MEDISCHE AANKOPEN

DOELSTELLING	De digitale voetafdruk verminderen	Het papiergebruik optimaliseren	Duurzame aankopen aanmoedigen
GEPRIORITEERDE ACTIES	❑ De teams opleiden in de praktijken van verantwoord digitaal gebruik, inclusief het oordeelkundige gebruik van artificiële intelligentie	❑ Het aantal standaard afgedrukte etiketten bij patiëntinschrijvingen verminderen ❑ De teams sensibiliseren rond een oordeelkundig dagelijks papiergebruik ❑ De digitalisering van communicaties, brochures en informatiedocumenten voortzetten	❑ Duurzaamheidscriteria opnemen in de overheidsopdrachten voor textiel, meubilair, kantoorbenodigdheden , enz.
INDICATOREN	• Aantal gesensibiliseerde personen	• Aantal gedigitaliseerde processen • Volume aangekocht printpapier	• Aandeel bestekken met een duurzaamheids criterium • Aantal offertes met een duurzame optie

1E REEKS VAN ACTIES

11 van de 46 prioritaire acties werden begin 2026 gelanceerd, namelijk:

- ❑ Het centrale N₂O-netwerk afschaffen om de lekken eigen aan de leidingen weg te werken
- ❑ Het verbruik van wegwerpmateriaal optimaliseren, inclusief het herzien van de inhoud van de custom packs om verspilde componenten te identificeren
- ❑ De orale toediening van geneesmiddelen verkiezen als de biobeschikbaarheid gelijkwaardig is

- ❑ De teams sensibiliseren rond energiezuinig gedrag (verwarming, verlichting, toestellen)
- ❑ De centrale verwarmingsregeling per zone optimaliseren (temperatuurcurves, uurprogrammering, afstelling van thermostaten, ...)

- ❑ Een carpoolsysteem ter beschikking stellen

- ❑ De hoeveelheid geserveerd (rood) vlees verminderen
- ❑ De organisatie van de maaltijdbladen aanpassen aan de behoeften van de patiënt, bijvoorbeeld door, in de diensten waar de gezondheidstoestand van de patiënten en de organisatie het toelaten, de buffetkar of de keuze tussen meerdere gerechten in te voeren

- ❑ De individuele vuilnisbakken weghalen
- ❑ Het volledige personeel sensibiliseren rond goede sorteerpraktijken en de opleiding van de schoonmaakteams versterken

- ❑ Het aantal standaard afgedrukte etiketten bij patiëntinschrijvingen verminderen

05

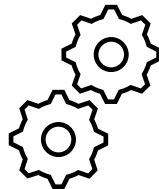
SUCCES- FACTOREN

4 HEFBOMEN OM ONZE DOELSTELLING TE BEREIKEN

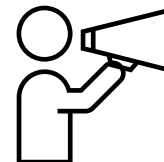
VERANKERDE DYNAMIEK

Al verschillende jaren engageert het **UVC Brugmann** zich concreet: fotovoltaïsche panelen, energie-efficiëntie, duurzame mobiliteit, beheer van groene ruimten, ... Met onze klimaatstrategie 2026-2030 zetten wij dit engagement voort.

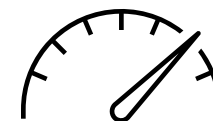
SPECIFIEKE BESTUURSSTRUCTUUR

Om onze klimaatstrategie aan te sturen, **wordt een duidelijke structuur opgezet**: een Stuurgroep voor de beslissingen en de arbitrage, en een Green Team, motor van de operationele mobilisatie op het terrein.

COLLECTIEF INZET

De klimaatstrategie zet de koers uit, maar **het is het menselijke inzet dat de echte motor vormt**. Overtuigingen en gewoonten zullen de grootste drempels zijn om weg te nemen. Om hieraan het hoofd te bieden, laten wij ons inspireren door andere ziekenhuizen die deze stappen hebben gezet, leiden en sensibiliseren wij onze medewerkers, en valoriseren wij de uitgevoerde initiatieven.

NAUWGEZET OPVOLGING

Kernindicatoren worden jaarlijks bepaald en opgevolgd om de vooruitgang te meten, transparantie te verzekeren en de koers indien nodig bij te sturen.

VERANKERDE DYNAMIEK

De afgelopen jaren werden op onze campussen talrijke milieubewuste initiatieven uitgevoerd: fotovoltatische panelen, energetische verbetering van de gebouwen, duurzame mobiliteit voor het personeel, afvalsortering, verantwoorde aankopen, beheer van groene ruimten, ...

In 2024 behaalden wij het **label Ecodynamische Onderneming voor onze campus Brien** en in 2026 behaalde onze campus Horta op zijn beurt het label met de maximale score van 3*. Een mooie erkenning van ons engagement voor duurzame gezondheidszorg.

CHU BRUGMANN

Site: HORTA

Place Arthur Van Gehuchten, 4, Arthur Van Gehuchtenplein

CHU / UVC BRUGMANN

Site : Brien

Rue du Foyer Schaerbeekois, 36, Schaerbeekse Haardstraat

OVERZICHT VAN DE UITGEVOERDE ACTIES DOOR HET

EEN DALEND ENERGIEVERBRUIK

Deze acties, in het bijzonder op het vlak van het rationeel energiegebruik, hebben geleid tot een vermindering van ons energieverbruik (warmte⁽¹⁾ + elektriciteit⁽²⁾) over de laatste 10 jaar, en dit ondanks een stijgende activiteit (opnames + consultaties).

Warmte [kWhsN/m²]

-27 %

in 10 jaar

Elektriciteit [kWh/m²]

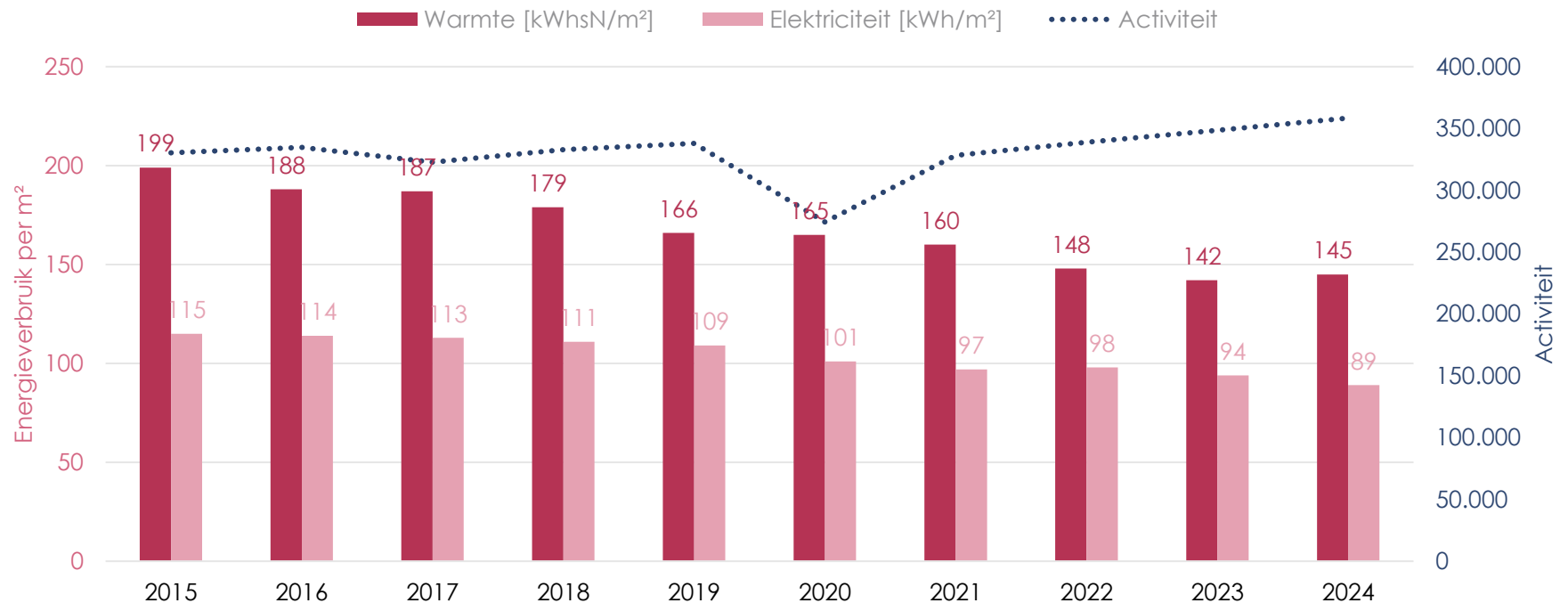
-22 %

in 10 jaar

Activiteit [kWh/m²]

+8 %

in 10 jaar

⁽¹⁾ Warmte, verwarmingsnet, verliezen via de gebouwschil, ... ⁽²⁾ Koeling, ventilatie, verlichting, medische toestellen, liften, ...

SPECIFIEKE BESTUURSSTRUCTUUR

Om onze klimaatstrategie 2030 te bepalen, uit te voeren en op te volgen, hebben wij een specifieke governance opgezet, gestructureerd rond twee complementaire instanties: een **Stuurgroep** en een **Green Team**. Deze organisatie wordt gecoördineerd door Eloïse Faris, **projectleider duurzaamheid**, die zorgt voor de samenhang en de opvolging van het geheel van de aanpak.

DE STUURGROEP

Ze neemt de belangrijkste beslissingen, bepaalt de prioriteiten, kent de nodige middelen toe en volgt de globale voortgang op. Ze waakt er ook over dat de ecologische transitie volledig geïntegreerd is in de strategie van de instelling.

Ze komt 4x per jaar samen.

Leden van de Stuurgroep

- Caroline Franckx, algemeen directrice en sponsor
- Léna Guilbert, directeur strategie en transformatie
- John De Grieve, directeur ondersteunende diensten
- Sandrine Wustefeld, directrice van de apotheek
- Natacha Van Gossum, vertegenwoordiger van de verpleegkundige en paramedische directie
- Elodie Richard, vertegenwoordiger van de medische directie

DE GREEN TEAM

Ze heeft als opdracht de initiatieven te identificeren die onze milieu-impact verminderen, de uitvoering van de initiatieven aan te sturen en alle medewerkers, patiënten en partners te mobiliseren. Ze verenigt leden van het zorgpersoneel en van de ondersteunende functies, om een evenwichtige vertegenwoordiging van de diensten en expertises van de instelling te verzekeren.

Leden van de Green Team

- Alamako Traore, hoofdverpleegkundige (geneeskunde - cardiologie)
- Aurélie Bertinchamps, financieel controller
- Dan Nguyen, arts (oncologie)
- David Van Camberg, verantwoordelijke veiligheid en mobiliteit
- Florence Keil, verantwoordelijke rekrutering
- Isabelle Wouters, verantwoordelijke aankoopafdelingen
- José Monteiro, logistiek assistent patiëntenvervoer
- Kristien Houpe, verantwoordelijke architecturale programmatie
- Laura Rondeaux, diëtiste
- Laurence Caussin, verantwoordelijke techniek en energie
- Marie Coen, adjunct-hoofdziekenhuisapotheker
- Nathalie Hofman, administratief assistent onthaal
- Paul Thevelin, verantwoordelijke facilitaire dienst
- Pauline Barré, vroedvrouw (gynaecologie - verloskunde)
- Philippe Pâques, arts (anesthesie - reanimatie)
- Serge Lisen, verpleegkundige (kritieke geneeskunde - spoed)
- Tamas Talpos, arts (kritieke geneeskunde - intensieve zorg)
- Valentine Jonet, communicatiemedewerker

NAUWGEZET OPVOLGING

Onze **CO2-voetafdruk** (tCO₂e) zal **jaarlijks gemeten worden** om er zeker van te zijn dat wij op het traject van onze doelstelling 2030 blijven.

Naast de BKG-emissies hebben wij een **lijst van belangrijke milieu-indicatoren** opgesteld op basis van onze prioritaire assen.

INDICATOREN

PIJLER	INDICATOR	2023	2024	2025
	Verbruik gas / stookolie (MWh)	31.641,4	30.006,1	--
	Elektriciteitsverbruik (MWh)	14.280,2	13.857,9	--
	Productie hernieuwbare elektriciteit op site (MWh)	429,7	370,6	--
	Waterverbruik (m³)	104.489	--	--
	Aantal voertuigen in ons wagenpark	n.b.	50	55
	Aandeel elektrische voertuigen	n.b.	16%	18%
	Aantal laadpunten	n.b.	22	22
	Aandeel medewerkers dat zich met de auto verplaatst	49% ⁽¹⁾	56%	--
	Aandeel medewerkers dat zich met het openbaar vervoer verplaatst	39% ⁽¹⁾	32%	--
	Aandeel medewerkers dat zich met de fiets of te voet verplaatst	10% ⁽¹⁾	12%	--
	Volume voeding (kg)	--	--	--
	Volume rood vlees (kg)	--	--	--
	Aandeel vegetarische maaltijden	--	--	--
	Volume afval (t)	1.023,3	938,9	--
	Volume papier-/kartonafval (t)	155,2	124,5	--
	Volume PMD-afval (t)	8,4	14,9	--
	Volume medisch afval (t)	795,0	733,0	--
	Aantal sorteerstations	49	76	103

-- : gegeven wordt verzameld

⁽¹⁾ Op basis van het Bedrijfsvervoerplan van 2020

C H U | U V C

B R U G M A N N